

**Стандартна таблица на разходите за единица продукт по
процедура BG05M2OP001-2.016
„Модернизация на висшите училища“ и методология,
обосноваваща изведените размери на разходите**

Настоящата методология обхваща следните допустими преки дейности по процедура BG05M2OP001-2.016 „Модернизация на висшите училища“:

Група дейности 2. Професионално развитие на преподаватели

2.1. Провеждане на обучения на преподаватели в България за придобиване/усъвършенстване на: чуждоезикови умения, в т.ч. професионална терминология; дигитални умения, включително използване на ИКТ базирани иновационни образователни технологии

2.2. Провеждане на краткосрочни специализации (2 седмици, 1 месец или 2 месеца) в асоциираните партньори (чуждестранни висши училища, чуждестранни научни организации, чуждестранни специализирани клиники) за въвеждане на иновативни методи на преподаване; придобиване/усъвършенстване на: дидактически знания и умения; чуждоезикови умения, в т.ч. професионална терминология; дигитални умения, включително използване на ИКТ базирани иновационни образователни технологии; предприемачески умения; умения за „проблемно базирано“ преподаване и развиване на социална и етична отговорност

Група дейности 3. Кариерно ориентиране на студенти и мобилност

3.3. Провеждане на обучения на студенти чрез създаване на студентски клубове за развитие на предприемачески умения, презентационни умения и дигитална креативност;

3.4. Провеждане на обучителни дейности на студенти за развитие на меки умения, за разработване на лични професионални планове за реализация, за придобиване на граждански и обществени компетентности, за търсене на работа, организиране на презентационни събития, състезания, интервюта, дискусии и др. за осъществяване на връзка между студенти и работодатели;

3.5. Провеждане на изходяща мобилност на студенти, докторанти, пост-докторанти, специализанти, млади учени, изследователи и учени (с продължителност 3, 4 или 5 месеца), в това число:

- Мобилност за обучение
- Мобилност за научноизследователска дейност

3.6. Провеждане на входяща мобилност за преподаватели (с продължителност 3, 4 или 5 месеца)

Съгласно Условието за кандидатстване по процедура BG05M2OP001-2.016 „Модернизация на висшите училища“ за всички мобилности (дейности 2.2, 3.5 и 3.6) са приложими условията за участие на студенти и персонал във висши учебни институции при провеждане на мобилност по Програма „Еразъм+“¹.

Допустимите разходи за горепосочените дейности ще бъдат определени чрез прилагане на стандартна таблица на разходите за единица продукт в съответствие с член 67, параграф 1, буква б) от Регламент (ЕС) № 1303/2013 г. (съответно чл. 55, ал. 1, т. 2 от ЗУСЕСИФ).

1. Изчисляване на единичните разходи за един обучаем (преподавател) по Дейност 2.1

Дейност 2.1 предвижда провеждането на обучения на преподаватели в България, насочени към:

- Придобиване/усъвършенстване на чуждоезикови умения, в това число професионална терминология;
- Придобиване/усъвършенстване на дигитални умения, включително използване на ИКТ-базирани иновационни образователни технологии.

Въз основа на натрупаната обективна информация, както и на заложените нормативни изисквания, ще се определят единичните разходи за 1 успешно обучен преподавател, т.е. тази дейност по проекта ще се планира и отчита чрез стандартна таблица на единичните разходи, която ще се **основава на изпълнението** (наличие на краен резултат).

¹ Виж стр. 298-304 от Еразъм+, Ръководство за програмата 2020, https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/sites/erasmusplus2/files/erasmus_programme_guide_2020_v2_bg.pdf

Съгласно чл. 6, ал. 5 от Закона за висшето образование (ЗВО), вътрешната система за оценяване и поддържане на качеството на обучението и на академичния състав има за цел да контролира, поддържа и управлява качеството на образованието в предлаганите области на висшето образование и професионални направления, както и на академичния състав. За да се извърши ефективна оценка на преподавателите, е задължително всяко повишаване на квалификацията да бъде удостоверено със съответен документ (удостоверение/сертификат).

Наличието на ясен краен резултат е основание отчитането да се извършва чрез прилагане на стандартна таблица на разходите за единица продукт. Обученията на преподавателите трябва да бъдат удостоверени с документ (удостоверение/сертификат) за успешно приключило обучение по посочените по-горе теми.

Изчисленията на единичните разходи за един обучаем се извършват в съответствие с член 67, параграф 5, буква а) от Регламент (ЕС) № 1303/2013, т.е. чрез прилагане на **коректен, справедлив и проверим метод на изчисление**. За база на изчисленията се използват статистически данни или друга обективна информация, обобщаваща изпълнението на сходни процедури за програмен период 2007-2013 г., както и прилагането на обичайните практики за осчетоводяване на разходите на отделните бенефициенти.

Предвижда се обученията да бъдат 3 вида:

- интензивно с продължителност 24 учебни часа;
- продължаващо с обща продължителност 80 учебни часа;
- продължаващо с обща продължителност 160 учебни часа.

И трите вида обучения следва да се провеждат на ниво висше училище или на ниво партньорство – общи обучения за преподавателите от партниращите висши училища. Обученията ще се провеждат в базата на съответните университети, а лекторите в повечето случаи са външни лица.

Типичните разходи за провеждане на едно обучение на преподаватели са следните:

- възнаграждения на лекторите;
- командировъчни разходи за лекторите;
- командировъчни разходи за обучаемите;
- разходи за наем на зала и оборудване;
- разходи за отпечатване/копирни услуги/учебни материали.

При изчисляването на единичния разход за 1 успешно обучен преподавател, ще бъдат взети предвид само необходимите основни разходи:

- възнаграждения на лекторите;
- командировъчни разходи за лекторите;
- командировъчни разходи за обучаемите.

Останалите възможни разходи няма да бъдат включени в изчисленията, тъй като те, от една страна, са незначителни като стойност, а от друга страна, трудно може да се разграничат от обичайните дейности на бенефициента, които не са част от проекта. Например, разходите за предоставяне на зала и оборудване са част от обичайните режимни разходи на висшето училище; разходите за закупуване на учебни материали (например за чуждоезиково обучение) може да бъдат покрити от обичайните разходи за закупуване на учебна литература.

Необходимите командировъчни разходи (дневни и пътни) се изчисляват в съответствие с разпоредбите в Наредбата за командировките в страната. Разходът за 1 нощувка е ограничен до максималния размер, посочен във вътрешните правила за командироване в страната на Министерството на образованието и науката към месец май 2020 г. – 75,00 лв. с включен ДДС (съгласно заповед № РД09-1206 от 03.05.2019 г.).

Спецификата на дейността обуславя обученията по проекта да се организират и провеждат на ниво партньорство-обща обучения за преподавателите от партниращите висши училища като се използват материално-техническите бази на самите висши училища. В съответствие с Условието за кандидатстване и с оглед спецификата на дейността и осигуряването на възможност за постигане на максимален ефект и лично отношение към обучаваните преподаватели, обученията следва да се провеждат в групи с не повече от 7 участници. Изчисленията ще бъдат извършени при допускането, че в 1 група се обучават средно **5 преподаватели**.

1.1. Определяне на почасовото възнаграждение на лекторите

Възнагражденията на лекторите се определят съгласно Стандартната таблица² за допустимия размер на почасовото възнаграждение³ на лицата, наети във връзка с

² Определянето на Стандартната таблица е възложено от дирекция „Централно координационно звено“ в Администрацията на Министерския съвет. Методология за изчисление – според изискванията на чл. 67, параграф 5, буква „а“ от Регламент (ЕС) № 1303/2013. В съответствие с т. 5.5 от Указанията за опростените варианти за разходите на Европейската комисия (EGESIF_14-0017) таблицата е адаптирана със заповед на Ръководителя на УО.

³ Часовата ставка е определена за 1 астрономичен час и съдържа ефекта на разхода за възнаграждение и за осигурителни вноски за сметка на осигурителя

изпълнението на проекти, съфинансирани от Европейския социален фонд по приоритетни оси 2 и 3 на Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ (актуализирани стойности, приложими за периода след 01.09.2018 г.), която е Приложение XVII към Условието за кандидатстване, публикувана е на сайта на УО на 05.09.2018 г. и е достъпна на адрес <http://opnoir.bg/?go=page&pageId=139>

Възнагражденията за позицията **преподавател/учител, приложими за периода след 01.09.2018 г.**, са следните:

- ✓ сътрудник – следва да притежава специфичен опит в дадената сфера до 3 години – до 14 лв. на час;
- ✓ експерт – следва да притежава специфичен опит в дадената сфера между 3 и 7 години – до 20 лв. на час;
- ✓ старши експерт – следва да притежава специфичен опит в дадената сфера над 7 години – до 30 лв. на час.

Лекторите при обученията на преподаватели най-често са преподаватели от висши училища, учени от БАН или специалисти с дългогодишен опит и висока квалификация в съответната област (ИКТ или чуждоезиково обучение). Затова прилагането на часовите ставки за позицията преподавател е коректно и подходящо.

Обученията по Дейност 2.1 са с конкретна насоченост – придобиване/усъвършенстване на дигитални умения, включително използване на ИКТ-базирани иновационни образователни технологии, както и за придобиване/усъвършенстване на чуждоезикови умения, в т.ч. професионална терминология. Затова и изискванията за лекторите са завишени – може да се предположи, че почти всички лектори ще отговарят на изискванията за старши експерт (опит над 7 години) и само в единични случаи (при иновативни или твърде специфични ИКТ обучения) е възможно да има лектор, покриващ изискванията за сътрудник (опит до 3 години) или експерт (опит от 3 до 7 години). Освен това следва да се отчете, че част от лекторите са ИТ специалисти, което изисква тяхното възнаграждение по проекта да бъде съобразено с високите възнаграждения в ИТ сектора (съгласно данните на НСИ⁴ за 2018 г. средната брутна работна заплата на наетите специалисти в област „Деятности в областта на информационните технологии и информационни услуги“ е 2,90 пъти по-висока от средната брутна заплата на специалистите в област „Образование“ и 2,12 пъти по-висока от средната брутна заплата на специалистите в област „Научноизследователска и развойна дейност“).

⁴ https://infostat.nsi.bg/infostat/pages/reports/result.jsf?x_2=683

При определянето на единичния разход за 1 обучаем се извършва осредняване на необходимите разходи, затова **за изчисленията е използвана часовата ставка за старши преподавател** (специфичен опит над 7 години) – 30 лв. за астрономичен час.

Тъй като продължителността на обученията се измерва в академични часове, необходимо е да се определи средно почасово възнаграждение за 1 академичен час. Съотношението между академичен и астрономичен час е:

$$45 \text{ минути} / 60 \text{ минути} = 0,75$$

В съответствие с принципа на пропорционалност часовата ставка от 30 лв. за 1 астрономичен час се умножава с коефициент 0,75 и се получава осреднена **часова ставка от 22,50 лв. за 1 академичен час.**

1.2. Определяне на единичните разходи за обучения на преподаватели

Интензивните обучения (общо 24 академични часа) са с продължителност 3 пълни дни и се провеждат с откъсване от работа. Следователно в този случай трябва да се предвидят и дневни разходи за обучаемите и лектора.

Продължаващите обучения (общо 80 или 160 академични часа) се провеждат без откъсване от работа и продължават 2, 3 или 4 учебни часа на ден. Следователно в този случай не е оправдано да се заплащат дневни разходи за обучаемите и лектора.

1.2.1. Определяне на единичен разход за 1 обучаем в интензивно обучение (общо 24 академични часа) с външен лектор от друг град/община

Интензивното обучение се провежда в база на висшето училище, с продължителност на присъствените занимания общо 24 академични часа или 3 пълни дни. Лекторът е командирован от друго населено място (изчисленията ще бъдат направени за усреднено разстояние в двете посоки от 150 км) и за него следва да се предвидят разходи за нощувки. За обучаемите не е оправдано да се предвиждат разходи за нощувки, тъй като в повечето случаи обучението се провежда в града, където те живеят. Ако обучението е изнесено в университетска база извън града, то висшето училище, което предоставя своята база, следва да осигури нощувките на обучаемите.

В съответствие с посочените предпоставки може да се определят следните необходими разходи за обучение на група с усреднен брой от 5 участници:

Възнаграждение на лектора – 24 ак. часа x 22,50 лв. = 540 лв.

Дневни на лектора – 3 дни x 20 лв. = 60 лв.

Пътни на лектора – 30 лв. (2 билета по 15 лв. или 12 л гориво x 2,50)

Квартирни на лектора – 2 нощувки x 75 лв. = 150 лв.

Дневни на обучаемите – 5 участници, 3 дни x 10 лв. = 150 лв.

Общ разход за групата – 930 лв.

Единичен разход за 1 обучаем – 186 лв.

Бенефициентът може да поиска за възстановяване от УО сумата от **186 лв.** за всеки преподавател, който успешно е завършил интензивно обучение за придобиване/усъвършенстване на чуждоезикови умения, както и за придобиване/усъвършенстване на дигитални умения, включително използване на ИКТ-базирани иновационни образователни технологии, в т.ч. професионална терминология, и е получил удостоверение/сертификат за успешно приключило обучение. Разходът е допустим, ако се представи допълнително доказателство (линк към сайт, копие от документ и т.н.), че лекторът работи извън населеното място/общината, където е проведено обучението.

Посочените по-горе типове и размери на разходите са примерни и служат само за изчисляване на единичния разход. Бенефициентът (съответно обучителната организация) сам определя структурата на необходимите разходи в съответствие с особеностите на конкретното обучение.

1.2.2 Определяне на единичен разход за 1 обучаем в интензивно обучение (общо 24 академични часа) с лектор от населеното място/общината на обучението

Интензивното обучение се провежда в база на висшето училище, с продължителност на присъствените занимания общо 24 академични часа или 3 пълни дни. Лекторът е от населеното място/общината, където се провежда обучението и в общия случай за него не са необходими разходи за нощувки или пътни разходи. За обучаемите също не е оправдано да се предвиждат разходи за нощувки, тъй като в повечето случаи обучението се провежда в града, където те живеят. Ако обучението е изнесено в университетска база извън града, то висшето училище, което предоставя своята база, следва да осигури нощувките на обучаемите и лектора.

В съответствие с посочените предпоставки може да се определят следните необходими разходи за обучение на група с усреднен брой от 5 участници:

Възнаграждение на лектора – 24 ак. часа x 22,50 лв. = 540 лв.

Дневни на лектора – 3 дни x 10 лв. = 30 лв.

Дневни на обучаемите – 5 участници, 3 дни x 10 лв. = 150 лв.

Общ разход за групата при обучение без нощувки и транспорт – 720 лв.

Единичен разход за 1 обучаем – 144 лв.

Бенефициентът може да поиска за възстановяване от УО сумата от **144 лв.** за всеки преподавател, който успешно е завършил интензивно обучение за придобиване/усъвършенстване на чуждоезикови умения, както и за придобиване/усъвършенстване на дигитални умения, включително използване на ИКТ-базирани иновационни образователни технологии, в т.ч. професионална терминология, и е получил удостоверение/сертификат за успешно приключило обучение.

Посочените по-горе типове и размери на разходите са примерни и служат само за изчисляване на единичния разход. Бенефициентът (съответно обучителната организация) сам определя структурата на необходимите разходи в съответствие с особеностите на конкретното обучение.

1.2.3 Определяне на единичен разход за 1 обучаем при продължаващо обучение с продължителност общо 80 академични часа

Обучението се провежда без откъсване от работа, като занятията са с продължителност от 2, 3 или 4 учебни часа на ден. Следователно в този случай не е оправдано да се заплащат дневни разходи за обучаемите, както и командировъчни разходи за лектора.

В съответствие с посочените предпоставки може да се определят следните необходими разходи за обучение на група с усреднен брой от 5 участници:

Възнаграждение на лектора – 80 ак. часа x 22,50 лв. = 1 800 лв.

Общ разход за групата при обучение без нощувки – **1 800 лв.**

Единичен разход за 1 обучаем – 360 лв.

Бенефициентът може да поиска за възстановяване от УО сумата от **360 лв.** за всеки преподавател, който успешно е завършил обучение с продължителност 80 часа за придобиване/усъвършенстване на чуждоезикови умения, както и за придобиване/усъвършенстване на дигитални умения, включително използване на ИКТ-

базиран иновационни образователни технологии в т.ч. професионална терминология и е получил удостоверение/сертификат за успешно приключило обучение.

Посочените по-горе типове и размери на разходите са примерни и служат само за изчисляване на единичния разход. Бенефициентът (съответно обучителната организация) сам определя структурата на необходимите разходи в съответствие с особеностите на конкретното обучение.

1.2.4 Определяне на единичен разход за 1 обучаем при продължаващо обучение с продължителност общо 160 академични часа

Обучението се провежда без откъсване от работа, като занятията са с продължителност от 2, 3 или 4 учебни часа на ден. Общата продължителност от 160 часа е еквивалент на 8-седмично обучение по 4 академични часа на ден. Следователно в този случай не е оправдано да се заплащат дневни разходи за обучаемите, както и командировъчни разходи за лектора.

В съответствие с посочените предпоставки може да се определят следните необходими разходи за обучение на група с усреднен брой от 5 участници:

Възнаграждение на лектора – 160 ак. часа x 22,50 лв. = 3 600 лв.

Общ разход за групата при обучение без нощувки – **3 600 лв.**

Единичен разход за 1 обучаем – 720 лв.

Бенефициентът може да поиска за възстановяване от УО сумата от **720 лв.** за всеки преподавател, който успешно е завършил обучение с продължителност 160 часа за придобиване/усъвършенстване на чуждоезикови умения, както и за придобиване/усъвършенстване на дигитални умения, включително използване на ИКТ-базиран иновационни образователни технологии в т.ч. професионална терминология и е получил удостоверение/сертификат за успешно приключило обучение.

Посочените по-горе типове и размери на разходите са примерни и служат само за изчисляване на единичния разход. Бенефициентът (съответно обучителната организация) сам определя структурата на необходимите разходи в съответствие с особеностите на конкретното обучение.

2. Изчисляване на единичните разходи за краткосрочни специализации на преподаватели по Дейност 2.2

Дейност 2.2 предвижда провеждането на краткосрочни специализации в асоциираните партньори⁵, насочени към:

- Въвеждане на иновативни методи на преподаване;
- Придобиване/усъвършенстване на дидактически знания и умения;
- Придобиване/усъвършенстване на чуждоезикови умения, в т.ч. професионална терминология;
- Придобиване/усъвършенстване на дигитални умения, включително използване на ИКТ-базирани иновационни образователни технологии;
- Придобиване/усъвършенстване на предприемачески умения;
- Развиване на социална и етична отговорност;
- Придобиване/усъвършенстване на умения за „проблемно базирано“ преподаване.

За целите на процедурата под „краткосрочна специализация“ се има предвид мобилност за преподаване на преподаватели от участващите в операцията български висши училища в чуждестранно висше училище, която е с **продължителност две седмици, един месец или два месеца**.

Краткосрочните специализации трябва да бъдат удостоверени от чуждестранния асоцииран партньор с документ (удостоверение/сертификат) за успешно приключила двуседмична, едномесечна или двумесечна специализация по посочените по-горе теми.

Изчисленията на единичните разходи за специализация на един преподавател се извършат в съответствие с член 67, параграф 5, буква б) от Регламент (ЕС) № 1303/2013, т.е. в съответствие с правилата за прилагането на съответни таблици за **разходите за единица продукт, прилагани в други политики на Съюза за подобен тип операция и бенефициер**. За база на изчисленията се използват единичните разходи⁶, прилагани от Центъра за развитие на човешките ресурси (национална агенция по програма Еразъм+), при изпълнението на сходни операции по програма Еразъм+.

⁵ Допустими асоциирани партньори по процедурата са чуждестранни висши училища, чуждестранни научни организации, чуждестранни специализирани клиники

⁶ Национални покани за кандидатстване по КД1, КД2 и КД3 на Програма „Еразъм+“, 2020 г.
<http://hrdc.bg/news/%D0%BD%D0%B0%D1%86%D0%B8%D0%BE%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D0%BD%D0%B8-%D0%BF%D0%BE%D0%BA%D0%B0%D0%BD%D0%B8-%D0%B7%D0%B0-%D0%BA%D0%B0%D0%BD%D0%B4%D0%B8%D0%B4%D0%B0%D1%82%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%B5-4/>

Сумите в евро се преизчисляват в левове чрез умножаване с 1,95583 (фиксирания курс на българския лев към еврото). Получената сума в левове се закръглява към най-близкото цяло число по общото аритметично правило.

Една от допустимите дейности⁷ по програма Еразъм+ е свързана с мобилност на персонал на висша учебна институция (ВУИ) с цел преподаване/обучение в областта на висшето образование. Тази дейност дава възможност на членове на преподавателския персонал на ВУИ или на персонала на предприятия да преподават в партньорски висши учебни институции в чужбина. Дейността за мобилност на персонал с цел преподаване/обучение може да се отнася до всяка тематична област/академична дисциплина.

В съответствие с т. 5.3.3 от Указанията за опростените варианти на разходите на ЕК (EGESIF_14-0017) се извършва сравнителен анализ дали видовете дейности и бенефициенти по двете операции са подобни:

	BG05M2OP001-2.016 „Модернизация на висшите училища“ Дейност 2.2 Провеждане на краткосрочни специализации в асоциираните партньори	Програма Еразъм+ Ключово действие 1: Образователна мобилност за граждани, сектор „Висше образование“ Мобилност на персонал с цел преподаване/обучение⁸
Допустими бенефициенти/ партньори (Изпращаща организация)	Български висши училища	Висши учебни институции (ВУИ), установени в държава по програмата, които са удостоени с харта за висше образование „Еразъм“ (ХВОЕ)
Асоциирани партньори (Приемаща организация)	Чуждестранни висши училища, чуждестранни научни организации, чуждестранни специализирани клиники (отнася се само за ЕС)	ВУИ от държава по програмата, удостоена с ХВОЕ
Целева група	Преподаватели от българските висши училища	Персонал, работещ във ВУИ в държава по програмата
Продължителност	2 седмици; 1 месец; 2 месеца Преподавателската дейност трябва да включва минимум 4 часа преподаване седмично . Минималният брой на учебните часове за непълна седмица трябва да бъде пропорционален на продължителността на тази седмица.	От 2 дни до 2 месеца без да се отчита времето за пътуване Преподавателската дейност трябва да включва минимум 4 часа преподаване седмично (ако преподавателската дейност е съчетана с дейност за обучение в рамките на един период зад граница)
Елементи на метода на изчисление, които биха могли да окажат въздействие върху единичните разходи	Участват поне 1 висше училище от България и поне 1 асоцииран партньор от ЕС	Трябва да участват поне две организации (поне една изпращаща и поне една приемаща организация) от различни държави по програмата.

⁷ Ключово действие 1: Образователна мобилност за граждани, виж стр. 32-54 от Еразъм+, Ръководство за програмата 2020, https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/sites/erasmusplus2/files/erasmus_programme_guide_2020_v2_bg.pdf

⁸ Допълнителни критерии за допустимост в процеса на изпълнение на дейността за мобилност на персонал, Еразъм+, Ръководство за програмата 2020, стр. 40.

Следва да се отбележи, че всички висши училища в България са удостоени с харта за висше образование „Еразъм“ и участват активно в дейностите по програмата. В Условието за кандидатстване по процедура BG05M2OP001-2.016 „Модернизация на висшите училища“ е заложено подобно изискване и към асоциираните партньори.

Може да се заключи, че **бенефициентите и допустимите участници** (целевата група) по дейност 2.2. Провеждане на краткосрочни специализации в асоциираните партньори по процедура BG05M2OP001-2.016 „Модернизация на висшите училища“ **са допустими за участие и по дейност Мобилност на персонал с цел преподаване/обучение** по Програма „Еразъм+“, Ключово действие 1: Образователна мобилност за граждани, сектор „Висше образование“. Двете дейности са сходни по съдържание и цели и няма различни изисквания/елементи на метода за изчисление, които биха могли да окажат въздействие върху единичните разходи.

Следователно съществуващият метод на изчисление и съответните единични разходи за **мобилност на персонал с цел преподаване/обучение**, използвани по КД1 на Програма „Еразъм+“, може да бъдат прилагани и за дейност 2.2 по процедура BG05M2OP001-2.016 „Модернизация на висшите училища“.

По Програма „Еразъм+“ персоналет в висшето образование получава финансова подкрепа за транспорт и индивидуална подкрепа. Финансират се пътните разходи на участниците от мястото на тръгване до мястото на провеждане на дейността и обратно. Подкрепата за транспорт се отпуска под формата на единични суми и се изчислява с помощта на калкулатор за разстояния, публикуван на интернет страницата на Европейската комисия.

Индивидуална подкрепа се отпуска под формата на единични суми на ден за издръжка на участниците по време на дейността и се изчислява на база продължителност на престоя на участника и в зависимост от изпращащата и приемащата страна.

В съответствие с Критериите за избор на операция дейностите по процедура BG05M2OP001-2.016 „Модернизация на висшите училища“ следва да се изпълняват на територията на Република България и на територията на държавите – членки на Европейския съюз⁹.

⁹ Към датата на решението за одобряване на критериите Обединеното кралство е допустима територия съгласно Споразумението за оттеглянето на Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия от Европейския съюз и Европейската общност за атомна енергия

2.1. Определяне на единичния разход за пътуване при краткосрочна специализация на преподаватели

*Допустими разходи за пътуване на участник*¹⁰

За разстояния между **10 и 99 км**: 20 EUR x 1,95583 = **39 лв.**

За разстояния между **100 и 499 км**: 180 EUR x 1,95583 = **352 лв.**

За разстояния между **500 и 1999 км**: 275 EUR x 1,95583 = **538 лв.**

За разстояния между **2000 и 2999 км**: 360 EUR x 1,95583 = **704 лв.**

За разстояния между **3000 и 3999 км**: 530 EUR x 1,95583 = **1037 лв.**

За разстояния между **4000 и 7999 км**: 820 EUR x 1,95583 = **1604 лв.**

За разстояния от **8000 км** или повече: 1500 EUR x 1,95583 = **2934 лв.**

Сумата на допустимите пътни разходи се изчислява въз основа на пропътуваното разстояние от всеки участник. Разстоянията се изчисляват с помощта на поддържания от Европейската комисия калкулатор на разстояния¹¹. За да изчисли сумата на безвъзмездните средства от ЕС за пътуване в двете посоки, кандидатът трябва да посочи разстоянието в едната посока¹². Под място на тръгване се разбира мястото, където се намира изпращащата организация, а под място на пристигане – мястото, където се намира приемащата организация.

Бенефициентът може да поиска за възстановяване от УО горепосочените **единични разходи за пътуване** при успешно приключила краткосрочна специализация на преподаватели от България в асоциираните партньори.

Доказателство за проведена краткосрочна специализация е издаването на **индивидуален документ (удостоверение/сертификат) за участие, подписан от приемащата страна, посочващ името на участника, целта на дейността, както и началната и крайната дата на дейността**.¹³

¹⁰ Еразъм+, Ръководство за програмата 2020, стр. 53.

¹¹ https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/distance-calculator_bg

¹² Например, ако лице от Варна участва в дейност, която се провежда в Барселона (Испания), кандидатът а) изчислява разстоянието от Варна до Барселона (2120,75 км); б) избира приложимата категория разстояние за пътуване (т.е. между 2000 и 2999 км) и в) изчислява безвъзмездните средства от ОП НОИР, предоставени за покриване на пътните разходи на участника от Варна до Барселона и обратно (704 лв.)

¹³ В съответствие с критериите за избор на операция BG05M2OP001-2.016 „Модернизация на висшите училища“ и Приложение III. Финансови и договорни правила към КД1 – Мобилност на студенти и персонал в сферата на висшето образование между програмни държави на Програма „Еразъм+“

<http://hrdc.bg/ключова-дейност-1/висше-образование/проектна-документация/>

2.2. Определяне на единичния разход за индивидуална подкрепа при краткосрочна специализация на преподаватели

Индивидуална подкрепа (разходи, пряко свързани с издръжката на участниците по време на дейността)¹⁴

Мобилност на преподаватели от България с цел преподаване към държави от:

Група 1 (Дания, Люксембург, Обединено кралство¹⁵, Швеция, Ирландия, Финландия) – **180 евро на ден**

Група 2 (Нидерландия, Австрия, Белгия, Франция, Германия, Италия, Испания, Кипър, Гърция, Малта, Португалия) – **160 евро на ден**

Група 3 (Словения, Естония, Латвия, Хърватия, Словакия, Чешка република, Литва, Унгария, Полша, Румъния) – **140 евро на ден**

Индивидуалната подкрепа се отпуска въз основа на продължителността на престоя на участник (ако е необходимо, включително и един ден за пътуване преди дейността и един ден за пътуване след дейността). От първия до 14-ия ден от изпълнението на дейността се прилагат горепосочените суми на ден, а от 15-ия до 60-ия ден от изпълнението на дейността – 70 % от еднократната сума на ден.

Горепосочените стойности на ден са в съответствие със стойностите, използвани при националните покани за кандидатстване по КД1 и КД2 на Програма „Еразъм+“, сектор „Висше образование“.

2.2.1. Определяне на единичните разходи за индивидуална подкрепа на преподаватели при двуседмична специализация

Оправданата минимална продължителност на престоя на един преподавател при двуседмична специализация е 14 дни (10 работни дни, 2 почивни дни и 2 дни за пътуване или 2 пълни седмици без допълнителни дни за пътуване). При изчисленията ще бъде взета предвид **средна продължителност на престоя от 14 дни.**

¹⁴ Еразъм+, Ръководство за програмата 2020, стр. 53-54.

¹⁵ От списъците са изключени държавите, които не са членове на ЕС. Обединеното кралство е допустима територия до края на преходния период съгласно Споразумението за оттеглянето на Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия от Европейския съюз и Европейската общност за атомна енергия. След изтичането на преходния период Обединеното кралство остава допустима територия, ако продължи да участва в програмата Еразъм+, като разходите за мобилност в Обединеното кралство се ограничават до 3 % от бюджета на съответния проект съгласно чл. 4, ал. 2 от ПМС № 189/2016 г.

Единични разходи за индивидуална подкрепа към държави от:

Група 1: $14 \text{ дни} \times 180 \text{ EUR} = 2\,520 \text{ EUR} \times 1,95583 = \mathbf{4\,929 \text{ лв.}}$

Група 2: $14 \text{ дни} \times 160 \text{ EUR} = 2\,240 \text{ EUR} \times 1,95583 = \mathbf{4\,381 \text{ лв.}}$

Група 3: $14 \text{ дни} \times 140 \text{ EUR} = 1\,960 \text{ EUR} \times 1,95583 = \mathbf{3\,833 \text{ лв.}}$

2.2.2. Определяне на единичните разходи за индивидуална подкрепа на преподаватели при едномесечна специализация

Минималната продължителност на престоя на един преподавател при едномесечна специализация е 30 дни (4 пълни седмици и 2 дни за пътуване или 30 дни без да се отчитат допълнителни дни за пътуване). При изчисленията ще бъде взета предвид **средна продължителност на престоя от 30 дни.**

Единични разходи за индивидуална подкрепа към държави от:

Група 1:

$14 \text{ дни} \times 180 \text{ EUR} + 16 \text{ дни} \times 0,70 \times 180 \text{ EUR} = 4\,536 \text{ EUR} \times 1,95583 = \mathbf{8\,872 \text{ лв.}}$

Група 2:

$14 \text{ дни} \times 160 \text{ EUR} + 16 \text{ дни} \times 0,70 \times 160 \text{ EUR} = 4\,032 \text{ EUR} \times 1,95583 = \mathbf{7\,886 \text{ лв.}}$

Група 3:

$14 \text{ дни} \times 140 \text{ EUR} + 16 \text{ дни} \times 0,70 \times 140 \text{ EUR} = 3\,528 \text{ EUR} \times 1,95583 = \mathbf{6\,900 \text{ лв.}}$

2.2.3. Определяне на единичните разходи за индивидуална подкрепа на преподаватели при двумесечна специализация

Минималната продължителност на престоя на един преподавател при двумесечна специализация е 60 дни (2 пълни месеца без да се отчитат допълнителни дни за пътуване). При изчисленията ще бъде взета предвид **средна продължителност на престоя от 60 дни.**

Единични разходи за индивидуална подкрепа към държави от:

Група 1:

$14 \text{ дни} \times 180 \text{ EUR} + 46 \text{ дни} \times 0,70 \times 180 \text{ EUR} = 8\,316 \text{ EUR} \times 1,95583 = \mathbf{16\,265 \text{ лв.}}$

Група 2:

$14 \text{ дни} \times 160 \text{ EUR} + 46 \text{ дни} \times 0,70 \times 160 \text{ EUR} = 7\,392 \text{ EUR} \times 1,95583 = \mathbf{14\,457 \text{ лв.}}$

Група 3:

$14 \text{ дни} \times 140 \text{ EUR} + 46 \text{ дни} \times 0,70 \times 140 \text{ EUR} = 6\,468 \text{ EUR} \times 1,95583 = \mathbf{12\,650 \text{ лв.}}$

Бенефициентът може да поиска за възстановяване от УО **изчислените в т. 2.2.1-2.2.3 единични разходи за индивидуална подкрепа** при успешно приключила краткосрочна специализация на преподаватели от България в асоциираните партньори.

Доказателство за проведена краткосрочна специализация е издаването на **индивидуален документ (удостоверение/сертификат) за участие, подписан от приемащата страна, посочващ името на участника, целта на дейността, както и началната и крайната дата на дейността.**¹⁶

Ако потвърденият период на престой е по-дълъг от 14, 30 или 60 дни, допълнителният брой дни се разглежда като период на „нулево финансиране“ (*zero grant*). В случай на прекъсване по време на престоя, периодът на прекъсване не се взема предвид при определяне на индивидуалната подкрепа. В случай на прекратяване от страна на участника на краткосрочната специализация поради непреодолима сила (форсмажорни обстоятелства), участникът може да получи сумата на безвъзмездните средства, съответстваща на реалната продължителност на периода на мобилност.

3. Изчисляване на единичните разходи за краткосрочни обучения на студенти по Дейност 3.3 и Дейност 3.4

Дейности 3.3-3.4 предвиждат обучения в студентски клубове за развитие на предприемачески умения, презентационни умения и дигитална креативност, провеждането на мерки за развитие у студентите на меки умения, за разработване на лични професионални планове за реализация, за придобиване на граждански и обществени компетентности, за търсене на работа, организиране на презентационни събития, състезания, интервюта, дискусии и др. за осъществяване на връзка между студенти и работодатели.

Въз основа на натрупаната обективна информация, както и на заложените нормативни изисквания, ще се определят единичните разходи за 1 успешно обучен студент, т.е. тази дейност по проекта ще се планира и отчита чрез стандартна таблица на единичните разходи, която ще се **основава на изпълнението** (наличие на краен резултат).

¹⁶ В съответствие с критериите за избор на операция BG05M2OP001-2.016 „Модернизация на висшите училища“ и Приложение III. Финансови и договорни правила към КД1 – Мобилност на студенти и персонал в сферата на висшето образование между програмни държави на Програма „Еразъм+“

<http://hrdc.bg/ключова-дейност-1/висше-образование/проектна-документация/>

Наличието на ясен краен резултат е основание отчитането да се извършва чрез прилагане на стандартна таблица на разходите за единица продукт. В тази връзка обученията на студенти трябва да бъдат удостоверени с документ (удостоверение/сертификат) за успешно приключило обучение по посочените по-горе теми.

Изчисленията на единичните разходи за един обучаем се извършват в съответствие с член 67, параграф 5, буква а) от Регламент (ЕС) № 1303/2013, т.е. чрез прилагане на **коректен, справедлив и проверим метод на изчисление**. За база на изчисленията се използват статистически данни или друга обективна информация, обобщаваща изпълнението на сходни процедури за програмен период 2007-2013 г., както и прилагането на обичайните практики за осчетоводяване на разходите на отделните бенефициенти.

Типичните разходи за провеждане на едно краткосрочно обучение (общо 40 учебни часа) на студенти са следните:

- възнаграждения на лекторите;
- командировъчни разходи за лекторите;
- разходи за наем на зала и оборудване;
- разходи за отпечатване на материали/копирни услуги/учебни материали.

При изчисляването на единичния разход за 1 успешно обучен студент, ще бъдат взети предвид само необходимите основни разходи, а именно:

- възнаграждения на лекторите.

Разходи за наем на зала и оборудване не се предвиждат, тъй като обученията ще се провеждат в материално-техническата база на висшето училище, което ще организира обученията. Участниците в обучението са студенти на висшето училище, следователно не са необходими средства за дневни, транспорт и нощувки на обучаемите. Лекторите са от същото населено място и за тях не са необходими командировъчни разходи.

Останалите възможни разходи няма да бъдат включени в изчисленията, тъй като те, от една страна, са незначителни като стойност, а от друга страна, трудно може да се разграничат от обичайните дейности на бенефициента, които не са част от проекта.

За да се постигне максимален ефект и лично отношение към обучаваните студенти, обученията следва да се провеждат в групи с не повече от 14 участници. Групите ще се сформират само от студенти на висшето училище. Изчисленията ще бъдат извършени при допускането, **че в 1 група се обучават средно 10 студенти**.

3.1. Определяне на почасово възнаграждение на лекторите

Възнагражденията на лекторите се определят съгласно Стандартната таблица¹⁷ за допустимия размер на почасовото възнаграждение¹⁸ на лицата, наети във връзка с изпълнението на проекти, съфинансирани от Европейския социален фонд по приоритетни оси 2 и 3 на Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ (актуализирани стойности, приложими за периода след 01.09.2018 г.), която е Приложение XVII към Условието за кандидатстване, публикувана е на сайта на УО на 05.09.2018 г. и е достъпна на адрес <http://opnoir.bg/?go=page&pageId=139>

Възнагражденията за позицията **преподавател/учител, приложими за периода след 01.09.2018 г.**, са следните:

- ✓ сътрудник – следва да притежава специфичен опит в дадената сфера до 3 години – до 14 лв. на час;
- ✓ експерт – следва да притежава специфичен опит в дадената сфера между 3 и 7 години – до 20 лв. на час;
- ✓ старши експерт – следва да притежава специфичен опит в дадената сфера над 7 години – до 30 лв. на час.

Лекторите при обученията на студенти най-често са преподаватели от висши училища, учени от БАН или специалисти от работодателските организации, синдикатите или бизнеса с дългогодишен опит в преподаването/обучението и висока квалификация в съответната област. Затова прилагането на часовите ставки за позицията преподавател е коректно и подходящо.

От досегашния опит може да се предположи, че голяма част от лекторите (кариерни консултанти, преподаватели по организационно поведение и т.н.) ще отговарят на изискванията за старши експерт (опит над 7 години) и само в единични случаи (при иновативни или твърде специфични обучения) е възможно да има лектор, покриващ изискванията за сътрудник (опит до 3 години). Тъй като при определянето на единичния разход за 1 обучаем се извършва осредняване на реално необходимите разходи, за изчисленията ще се използва средната часова ставка за преподавател (специфичен опит между 3 и 7 години) – 20 лв. за астрономичен час.

¹⁷ Определянето на Стандартната таблица е възложено от дирекция „Централно координационно звено“ в Администрацията на Министерския съвет. Методология за изчисление – според изискванията на чл. 67, параграф 5, буква „а“ от Регламент (ЕС) № 1303/2013. В съответствие с т. 5.5 от Указанията за опростените варианти за разходите на Европейската комисия (EGESIF_14-0017) таблицата е адаптирана със заповед на Ръководителя на УО.

¹⁸ Часовата ставка е определена за 1 астрономичен час и съдържа ефекта на разхода за възнаграждение и за осигурителни вноски за сметка на осигурителя

Тъй като продължителността на обученията се измерва в академични часове, необходимо е да се определи средно почасово възнаграждение за 1 академичен час. Съотношението между академичен и астрономичен час е:

$$45 \text{ минути} / 60 \text{ минути} = 0,75$$

В съответствие с принципа на пропорционалност актуализираната часова ставка от 20 лв. за 1 астрономичен час се умножава с коефициент 0,75 и се получава актуализирана часова ставка от 15 лв. за 1 академичен час.

При изчисляване на единичните разходи за 1 обучаем по дейност 3.2 за възнагражденията на лекторите ще бъде прилагана средна часова ставка **от 15 лв. за 1 академичен час.**

3.2. Определяне на единичен разход за 1 обучаем

Обученията на студентите се предвижда да бъдат на територията на висшето училище, в което се обучават, като се използва неговата материално-техническа база. Продължителността на обученията ще бъде 40 часа, което е еквивалент на **едномесечно обучение** (по 2 часа на ден) или **двуседмично обучение** (по 4 часа на ден) за всяка една от областите на обучение – предприемачески умения; дигитална креативност; презентационни умения, придобиване на меки умения.

В съответствие с посочените предпоставки може да се определят следните необходими разходи за обучение на група с усреднен брой от 10 участници:

Възнаграждение на лектора – 40 ак. часа x 15 лв. = 600 лв.

Общ разход за групата – 600 лв.

Единичен разход за 1 обучаем – 60 лв.

Бенефициентът може да поиска за възстановяване от УО сумата от **60 лв.** за всеки студент, който успешно е завършил обучение за развитие на предприемачески умения; презентационни умения; дигитална креативност; меки умения и е получил удостоверение/сертификат за успешно приключило обучение.

Посочените по-горе типове и размери на разходите са примерни и служат само за изчисляване на единичния разход. Бенефициентът (съответно обучителната организация) сам определя структурата на необходимите разходи в съответствие с особеностите на конкретното обучение.

4. Изчисляване на единичните разходи за студенти/докторанти/постдокторанти/специализанти/млади учени/изследователи/учени за изходяща мобилност по Дейност 3.5

Дейност 3.5 предвижда провеждането на изходяща мобилност от България с продължителност 3, 4 или 5 месеца на студенти, докторанти, постдокторанти, специализанти, млади учени, изследователи и учени, в т.ч.:

- Мобилност за обучение;
- Мобилност за научноизследователска дейност.

Изчисленията на единичните разходи за изходяща мобилност на студенти, докторанти, постдокторанти, специализанти, млади учени, изследователи и учени се извършват в съответствие с член 67, параграф 5, буква б) от Регламент (ЕС) № 1303/2013, т.е. в съответствие с правилата за прилагането на съответни таблици за **разходите за единица продукт, прилагани в други политики на Съюза за подобен тип операция и бенефициер**. За база на изчисленията се използват единичните разходи¹⁹, прилагани от Центъра за развитие на човешките ресурси (национална агенция по програма Еразъм+), при изпълнението на сходни операции по програма Еразъм+. Сумите в евро се преизчисляват в левове чрез умножаване с 1,95583 (фиксиран курс на българския лев към еврото). Получената сума в левове се закръглява към най-близкото цяло число по общото аритметично правило.

По програма Еразъм+ се прилагат различни правила за дългосрочната мобилност на студентите и на персонала на ВУИ. Изискването за категорията „студенти“ е да се обучават за придобиване на степен в кратък цикъл, първи цикъл (бакалавърска или равностойна образователна степен), втори цикъл (магистърска или равностойна образователна степен) и трети или докторски цикъл.²⁰ Следователно в тази категория влизат учащите се в България със статут „студент“ или „докторант“.

Изискването за категорията „персонал на ВУИ“ е лицата да работят във ВУИ в държава по програмата. Следователно в тази категория влизат всички постдокторанти, специализанти²¹, млади учени, изследователи и учени, които работят в българско висше училище или научна организация.

¹⁹ Национални покани за кандидатстване по КД1, КД2 и КД3 на Програма „Еразъм+“, 2020 г.
<http://hrdc.bg/news/%D0%BD%D0%B0%D1%86%D0%B8%D0%BE%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D0%BD%D0%B8-%D0%BF%D0%BE%D0%BA%D0%B0%D0%BD%D0%B8-%D0%B7%D0%B0-%D0%BA%D0%B0%D0%BD%D0%B4%D0%B8%D0%B4%D0%B0%D1%82%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%B5-4/>

²⁰ Еразъм+, Ръководство за програмата 2020, стр. 36.

²¹ Специализантите се обучават по учебна програма, но освен това изпълняват и работни задачи въз основа на сключен договор с обучаващата ВУИ (за клиничните специалности по медицина задължително се сключва трудов договор) и затова следва да се разглеждат като част от персонала на ВУИ

Изходящата мобилност по дейност 3.5 ще бъде обособена в 2 групи според допустимите участници:

3.5А. Изходяща мобилност за обучение на студенти и докторанти

3.5Б. Изходяща мобилност за обучение, преподаване и научноизследователски дейности на постдокторанти, специализанти, млади учени, изследователи и учени

За всяка от двете групи ще бъдат изчислени единични разходи за мобилност.

4.1. Определяне на единичните разходи при дългосрочна изходяща мобилност за обучение на студенти и докторанти (Дейност 3.5А)

Изходящата мобилност на студенти и докторанти е свързана с тяхното обучение и трябва да бъде удостоверена от чуждестранното висше училище/чуждестранния асоцииран партньор с документ (удостоверение/сертификат) за успешно приключила мобилност, а кредитите, придобити в резултат на проведената мобилност за обучение, следва да бъдат признати от висшето училище – кандидат/партньор.

Една от допустимите дейности²² по програма Еразъм+ е свързана с **мобилност на студенти**. Тази дейност включва **период на обучение** в чужбина в партньорска висша учебна институция (ВУИ). Дейността за мобилност на студенти може да се отнася до всяка тематична област/академична дисциплина.

Периодът на обучение в чужбина трябва да бъде част от учебната програма на студента за придобиване на степен в кратък цикъл, първи цикъл (бакалавърска или равностойна образователна степен), втори цикъл (магистърска или равностойна образователна степен) и трети или докторски цикъл.

Периодът на обучение в чужбина **може да включва и стаж**. Тази комбинация създава единодействия между академичния и професионалния опит в чужбина, като може да бъде организирана по различни начини в зависимост от контекста: дейностите могат да се осъществяват последователно или едновременно. За комбинацията се прилагат правилата за финансиране и за минималната продължителност на **мобилността за обучение**.

Разгледаната дейност по КД1 **Мобилност на студенти** е сходна по съдържание, участници и цели с дейност **3.5А. Изходяща мобилност за студенти и докторанти** по процедура BG05M2OP001-2.016 „Модернизация на висшите училища“, което се потвърждава от следната сравнителна таблица:

²² Ключово действие 1: Образователна мобилност за граждани, виж стр. 32-54 от Еразъм+, Ръководство за програмата 2020, https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/sites/erasmusplus2/files/erasmus_programme_guide_2020_v2_bg.pdf

	BG05M2OP001-2.016 „Модернизация на висшите училища“ Дейност 3.5А Изходяща мобилност за студенти и докторанти в асоциираните партньори	Програма Еразъм+ Ключово действие 1: Образователна мобилност за граждани, сектор „Висше образование“ Мобилност на студенти с цел обучение ²³
Допустими бенефициенти/партньори (Изпращаща организация)	Български висши училища Научни организации с акредитация за провеждане на обучение в образователната и научна степен „доктор“	Висши учебни институции (ВУИ), установени в държава по програмата, които са удостоени с харта за висше образование „Еразъм“ (ХВОЕ)
Асоциирани партньори (Приемаща организация)	Чуждестранни висши училища, чуждестранни научни организации, чуждестранни специализирани клиники (отнася се само за ЕС)	ВУИ от държава по програмата, удостоена с ХВОЕ
Допустими участници	Студенти и докторанти от българските висши училища/научни организации	Студенти, регистрирани във ВУИ и записани за обучение, водещо до придобиване на призната образователна степен или друга призната квалификация за висше образование (до и включително докторска степен). В случай на мобилност с цел обучение студентът трябва да е записан минимум за втората година от своя курс на висше образование. За стажове това условие не се прилага. Неотдавна дипломирали се висшисти могат да участват в стажове между държави по програмата. Неотдавна дипломираните се висшисти трябва да бъдат избрани от висшата учебна институция, където са следвали през последната година от обучението си, и да проведат и завършат своя стаж в чужбина в срок до една година от дипломирането си.
Продължителност	3 месеца; 4 месеца; 5 месеца Минималната продължителност на периода на обучение е три месеца или един академичен срок или триместър Придобитите кредити в резултат на проведената мобилност за обучение, следва да бъдат признати от висшето училище – кандидат/партньор	От 3 до 12 месеца (включително допълнителен период на стажуване, ако е планиран) без да се отчита времето за пътуване. Минималната продължителност на периода на обучение е три месеца или един академичен срок или триместър. Общата продължителност на периодите на мобилност, в които участва един студент, не може да превишава 12 месеца максимум за един учебен цикъл, независимо от броя и вида на дейностите за мобилност.
Елементи на метода на изчисление, които биха могли да окажат въздействие върху единичните разходи	Студенти/докторанти от България провеждат мобилност във ВУИ – асоцииран партньор от ЕС	Студентите могат да осъществяват своята дейност за мобилност в държава по програмата или в държава партньор, различна от държавата на изпращащата организация и държавата, в която студентът пребивава по време на своето следване.

²³ Допълнителни критерии за допустимост в процеса на изпълнение на дейността за мобилност на студенти, Еразъм+, Ръководство за програмата 2020, стр. 39-40.

Следва да се отбележи, че всички висши училища в България са удостоени с харта за висше образование „Еразъм“ и участват активно в дейностите по програмата. В Условието за кандидатстване по процедура BG05M2OP001-2.016 „Модернизация на висшите училища“ е заложено подобно изискване и към асоциираните партньори.

Може да се заключи, че **бенефициентите и допустимите участници** (целевата група) по дейност **3.5А. Изходяща мобилност за студенти и докторанти** в асоциираните партньори по процедура BG05M2OP001-2.016 „Модернизация на висшите училища“ **са допустими за участие и по дейност Мобилност на студенти с цел обучение** по Програма „Еразъм+“, Ключово действие 1: Образователна мобилност за граждани, сектор „Висше образование“. Двете дейности са сходни по съдържание и цели и няма различни изисквания/елементи на метода за изчисление, които биха могли да окажат въздействие върху единичните разходи.

Следователно съществуващият метод на изчисление и съответните единични разходи за **мобилност на студенти с цел обучение**, използвани по КД1 на Програма „Еразъм+“, може да бъдат прилагани и за дейност 3.5А по процедура BG05M2OP001-2.016 „Модернизация на висшите училища“.

По Програма „Еразъм+“ студентите получават безвъзмездни средства²⁴ за покриване на част от техните пътни и дневни разходи през периода на обучение или стаж в чужбина. Размерът на тези безвъзмездни средства се определя от националните агенции след съгласуване с националните органи и/или висшите учебни институции въз основа на обективни и прозрачни критерии. Конкретните суми се публикуват на уебсайтовете на националните агенции и висшите учебни институции.

4.1.1. Изчисляване на единичния разход за индивидуална подкрепа

Индивидуалната подкрепа за издръжка се отпуска под формата на единични суми на месец и се изчислява на база продължителност на периода на обучение и в зависимост от изпращащата и приемащата страна. Държавите по програмата са разделени на 3 групи в зависимост от разходите за живот.

България попада в 3-та група и Центърът за развитие на човешките ресурси (национална агенция по програма Еразъм+) прилага следните единични разходи²⁵:

²⁴ Подпомагане с безвъзмездни средства на мобилността на студенти, Еразъм+, Ръководство за програмата 2020, стр. 49-52.

²⁵ <http://hrdc.bg/wp-content/uploads/2019/12/2020-CALL-KA103-HE-Erasmus.pdf>

Мобилност на студенти с цел обучение към Програмни държави от:

Група 1 (Дания, Люксембург, Обединено кралство²⁶, Швеция, Ирландия, Финландия) – **520 евро на месец**

Група 2 (Нидерландия, Австрия, Белгия, Франция, Германия, Италия, Испания, Кипър, Гърция, Малта, Португалия) – **520 евро на месец**

Група 3 (Словения, Естония, Латвия, Хърватия, Словакия, Чешка република, Литва, Унгария, Полша, Румъния) – **470 евро на месец**

В съответствие с месечните суми, използвани от национална агенция по програма Еразъм+ се изчисляват единичните разходи за индивидуална подкрепа на студентите, участващи в дългосрочна изходяща мобилност по дейност 3.5А.

Индивидуална подкрепа за студенти при **3-месечна** изходяща мобилност към:

Група 1: 3 месеца x 520 EUR = 1 560 EUR x 1,95583 = **3 051 лв.**

Група 2: 3 месеца x 520 EUR = 1 560 EUR x 1,95583 = **3 051 лв.**

Група 3: 3 месеца x 470 EUR = 1 410 EUR x 1,95583 = **2 758 лв.**

Индивидуална подкрепа за студенти при **4-месечна** изходяща мобилност към:

Група 1: 4 месеца x 520 EUR = 2 080 EUR x 1,95583 = **4 068 лв.**

Група 2: 4 месеца x 520 EUR = 2 080 EUR x 1,95583 = **4 068 лв.**

Група 3: 4 месеца x 470 EUR = 1 880 EUR x 1,95583 = **3 677 лв.**

Индивидуална подкрепа за студенти при **5-месечна** изходяща мобилност към:

Група 1: 5 месеца x 520 EUR = 2 600 EUR x 1,95583 = **5 085 лв.**

Група 2: 5 месеца x 520 EUR = 2 600 EUR x 1,95583 = **5 085 лв.**

Група 3: 5 месеца x 470 EUR = 2 350 EUR x 1,95583 = **4 596 лв.**

Бенефициентът може да поиска за възстановяване от УО **изчислените по-горе единични разходи за индивидуална подкрепа** при успешно приключила дългосрочна мобилност на студенти и докторанти от България в асоциираните партньори.

²⁶ От списъците са изключени държавите, които не са членове на ЕС. Обединеното кралство е допустима територия до края на преходния период съгласно Споразумението за оттеглянето на Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия от Европейския съюз и Европейската общност за атомна енергия. След изтичането на преходния период Обединеното кралство остава допустима територия, ако продължи да участва в програмата Еразъм+, като разходите за мобилност в Обединеното кралство се ограничават до 3 % от бюджета на съответния проект съгласно чл. 4, ал. 2 от ПМС № 189/2016 г.

Доказателство за проведена дългосрочна мобилност на студенти и докторанти е издаването на **индивидуален документ (удостоверение/сертификат) за мобилност, подписан от приемащата страна, посочващ името на участника, целта на дейността, както и началната и крайната дата на дейността**²⁷ – например, академична справка при мобилност с цел обучение. Придобитите от студента кредити, в резултат на проведената мобилност за обучение, следва да бъдат признати от висшето училище – кандидат/партньор.

Началната дата е първият ден, в който студентът трябва да бъде в приемащата организация (например, началният ден на първия курс/първия работен ден; събитие за посрещане, организирано от приемащата институция или езикови курсове).

Крайната дата е последният ден, в който студентът трябва да присъства в приемащата организация (например, последният ден на изпитния период/курс/работа/задължителен присъствен период).

Ако потвърденият период на престой е по-дълъг от договорените 3, 4 или 5 месеца, допълнителният брой дни се разглежда като период на „нулево финансиране“ (*zero grant*). Без да се засяга спазването на минималната допустима продължителност (3 месеца), ако потвърденият период на престой е по-кратък от договорения с повече от 5 дни, размерът на индивидуалната подкрепа ще бъде преизчислен като броят дни от непълния месец се умножи по 1/30 от съответната месечна сума, посочена по-горе. Ако потвърденият период на престой е по-кратък с 5 или по-малко дни от договорения период на мобилността, индивидуалната подкрепа ще бъде платена в пълен размер.

В случай на прекъсване по време на престоя, периодът на прекъсване не се взема предвид при определяне на индивидуалната подкрепа. В случай на прекратяване от страна на участника на дългосрочната мобилност поради непреодолима сила (форсмажорни обстоятелства), участникът може да получи сумата на безвъзмездните средства, съответстваща на реалната продължителност на периода на мобилност.

4.1.2. Изчисляване на единичния разход за пътуване

За мобилност на студенти по програма „Еразъм+“ са изчислени и се прилагат два единични разходи – индивидуална подкрепа за издръжка на участниците и

²⁷ В съответствие с критериите за избор на операция BG05M2OP001-2.016 „Модернизация на висшите училища“ и Приложение III. Финансови и договорни правила към КД1 – Мобилност на студенти и персонал в сферата на висшето образование между програмни държави на Програма „Еразъм+“

<http://hrdc.bg/ключова-дейност-1/висше-образование/проектна-документация/>

подкрепа за покриване на пътните разходи. Програмата финансира единичния разход за пътуване само за студенти от най-отдалечените региони, Кипър, Исландия, Малта и от отвъдморските страни и територии, както и при пътуване от/до държави партньори. За студентите от програмните държави изрично е посочено, че *„Студентите и членовете на персонала могат да получават, в допълнение към безвъзмездните средства от ЕС... регионални, национални или други видове безвъзмездни средства, управлявани от друга организация, различна от националната агенция (например министерство или органи на регионалната администрация)“*²⁸, т.е. допустимо е пътните разходи да бъдат покрити от ВУИ или друг източник, различен от програма „Еразъм+“.

В критериите за избор на операция BG05M2OP001-2.016 „Модернизация на висшите училища“ е записано, че преките разходи включват **всички необходими разходи** за изпълнението на дейности, включени в групи дейности от 1 до 3. Следователно е предвидено да бъдат покрити и пътните разходи за изходящата мобилност на студенти и докторанти. За да се спази принципът за недискриминация и равно третиране е необходимо начинът за определяне на разходите за транспорт да бъде еднакъв за различните целеви групи, участващи в еднакви/сходни дейности.

По програма „Еразъм+“ при всички видове мобилност на преподаватели/персонал се отпускат единични разходи за транспорт, които се определят по същите правила, по които се определят и единичните разходи за транспорт, отпускани при някои видове мобилност на студенти. Следователно прилагането при Дейност 3.5А на правилата, приложими при някои видове мобилност на студенти по програма „Еразъм+“, ще осигури равнопоставеност между студенти/докторанти и преподаватели/персонал при участието им в еднакви или сходни мобилности.

Допустими разходи за пътуване на участник²⁹

За разстояния между **10 и 99 км**: 20 EUR x 1,95583 = **39 лв.**

За разстояния между **100 и 499 км**: 180 EUR x 1,95583 = **352 лв.**

За разстояния между **500 и 1999 км**: 275 EUR x 1,95583 = **538 лв.**

За разстояния между **2000 и 2999 км**: 360 EUR x 1,95583 = **704 лв.**

За разстояния между **3000 и 3999 км**: 530 EUR x 1,95583 = **1037 лв.**

За разстояния между **4000 и 7999 км**: 820 EUR x 1,95583 = **1604 лв.**

За разстояния от **8000 км** или повече: 1500 EUR x 1,95583 = **2934 лв.**

²⁸ Еразъм+, Ръководство за програмата 2020, Други източници на финансиране, стр. 49

²⁹ Еразъм+, Ръководство за програмата 2020, стр. 51.

Сумата на допустимите пътни разходи се изчислява въз основа на пропътуваното разстояние от всеки участник. Разстоянията се изчисляват с помощта на поддържания от Европейската комисия калкулатор на разстояния³⁰. За да изчисли сумата на безвъзмездните средства от ЕС за пътуване в двете посоки, кандидатът трябва да посочи разстоянието в едната посока. Под място на тръгване се разбира мястото, където се намира изпращащата организация, а под място на пристигане – мястото, където се намира приемащата организация.

Бенефициентът може да поиска за възстановяване от УО **горепосочените единични разходи за пътуване** при успешно приключила дългосрочна мобилност за обучение на студенти и докторанти от България в асоциираните партньори.

Доказателство за проведена дългосрочна мобилност на студенти и докторанти е издаването на **индивидуален документ (удостоверение/сертификат) за мобилност, подписан от приемащата страна, посочващ името на участника, целта на дейността, както и началната и крайната дата на дейността.**

4.2. Определяне на единичните разходи при дългосрочна изходяща мобилност за обучение, преподаване и научноизследователски дейности на постдокторанти, специализанти, млади учени, изследователи и учени (Дейност 3.5Б)

Изходящата мобилност за обучение, преподаване и научноизследователски дейности на постдокторанти, специализанти, млади учени, изследователи и учени по Дейност 3.5Б е свързана с професионалното развитие на персонала³¹ на участващите висши училища и научни организации и насърчава трансграничното сътрудничество между висшите училища. Задълженията на тази част от персонала на бенефициента/партньора е свързана както с преподаване, така и с изпълнение на научноизследователски задачи и съответно за повишаване на квалификацията и професионалния опит е необходимо да се организират мобилности за обучение и/или за научноизследователска дейност. Изходящата мобилност на академичния състав може да включва една или повече от следните дейности:

- обучение и обмяна на опит;
- преподаване;
- изпълнение на научноизследователски задачи.

³⁰ https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/distance-calculator_bg

³¹ Докторанти, назначени на трудов договор, също са част от персонала и могат да участват в този тип мобилност, ако мобилността е свързана с тяхната работа във висшето училище или научната организация

Мобилността на персонала трябва да бъде удостоверена от чуждестранното висше училище (чуждестранния асоцииран партньор) с документ (удостоверение/сертификат) за успешно приключила мобилност.

Изчисленията на единичните разходи за изходяща мобилност на персонала се извършват в съответствие с член 67, параграф 5, буква б) от Регламент (ЕС) № 1303/2013, т.е. в съответствие с правилата за прилагането на съответни таблици за **разходите за единица продукт, прилагани в други политики на Съюза за подобен тип операция и бенефициер**. За база на изчисленията се използват единичните разходи³², прилагани от Центъра за развитие на човешките ресурси (национална агенция по програма Еразъм+), при изпълнението на сходни операции по програма Еразъм+. Сумите в евро се преизчисляват в левове чрез умножаване с 1,95583 (фиксиран курс на българския лев към еврото). Получената сума в левове се закръглява към най-близкото цяло число по общото аритметично правило.

Една от дейностите³³ по КД2 на програма Еразъм+ е свързана с организиране на транснационални дейности за **обучение, преподаване и учене** на отделни лица. Дългосрочните задания за преподаване или обучение (наричани още **Дългосрочни командировки с цел преподаване или обучение**) са посочени като дейност от особена важност за сектор „Висше образование“. Допустими участници са университетските преподаватели, членове на образователния и административния персонал, работещи в участващите организации. Продължителността на дейността е от 2 до 12 месеца.

Целта на дейност **Командировки за преподаване и обучение (от 2 до 12 месеца)**³⁴ е укрепване на сътрудничеството между организациите, участващи в дадено стратегическо партньорство. Тази дейност дава възможност на представителите на персонала да развият своите познания и разбиране за европейските системи за образование и обучение и им помага да обменят и усвоят професионални компетентности, методи и практики.

³² Национални покани за кандидатстване по КД1, КД2 и КД3 на Програма „Еразъм+“, 2020 г. <http://hrdc.bg/news/%D0%BD%D0%B0%D1%86%D0%B8%D0%BE%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D0%BD%D0%B8-%D0%BF%D0%BE%D0%BA%D0%B0%D0%BD%D0%B8-%D0%B7%D0%B0-%D0%BA%D0%B0%D0%BD%D0%B4%D0%B8%D0%B4%D0%B0%D1%82%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%B5-4/>

³³ Ключово действие 2: Сътрудничество за иновации и обмен на добри практики, виж стр. 116-120 от Еразъм+, Ръководство за програмата 2020, https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/sites/erasmusplus2/files/erasmus_programme_guide_2020_v2_bg.pdf

³⁴ Командировки за преподаване и обучение (от 2 до 12 месеца), Еразъм+, Ръководство за програмата 2020, стр. 335.

Тази дейност позволява на преподавателите и лекторите в областта на висшето образование, работещи в образователни институции, участващи в стратегическо партньорство, да прекарат **от 2 до 12 месеца в командировка с цел преподаване и обучение в чужбина**, преподавайки в партньорска институция или включвайки се в професионални дейности, които са свързани с тяхната експертна област в друга партньорска организация. Дейността може да се състои в изпълнение на работа в образователна институция, участие в структурирани курсове или семинари (например в колежи за обучение на учители или в научни организации) и т.н.

Изпращащата организация следва да осигури честна, прозрачна и открита процедура за подбор, да подготви съдържанието на дейността заедно с участника и да осигури вътрешно и, доколкото е възможно, външно признаване на този дългосрочен период на мобилност в чужбина.

По отношение на командировките за преподаване и обучение във висшето образование са допустими следните видове изпращащи и приемащи организации:

- Що се отнася до дългосрочната мобилност на персонал с цел преподаване, изпращаща организация може да бъде всяка участваща организация, но приемаща организация може да е само участваща ВУИ.

- Що се отнася до дългосрочната мобилност на персонал с цел да се получи обучение, изпращащата организация трябва да е участваща ВУИ, а приемаща организация може да е всяка участваща организация.

- Изпращащите и приемащите организации трябва да се намират в различни държави, а приемащата държава трябва да е различна от държавата на пребиваване на участника.

Организациите, участващи в стратегическо партньорство, работят заедно за подготовката на споразумения за мобилност, за признаване на извършената работа в партньорската организация в чужбина и за укрепване на европейското измерение в областта на образованието и обучението. Освен това тази дейност следва да носи ценен международен опит за лицата, участващи в организацията и изпълнението на дейността за мобилност, както в изпращащата, така и в приемащата организация.

Разгледаната дейност по КД2 **Дългосрочни командировки с цел преподаване или обучение** е сходна по съдържание, участници и цели с дейност **3.5Б. Изходяща мобилност на постдокторанти, специализанти, млади учени, изследователи и учени** по процедура BG05M2OP001-2.016 „Модернизация на висшите училища“, което се потвърждава от следната сравнителна таблица:

	BG05M2OP001-2.016 „Модернизация на висшите училища“ Дейност 3.5Б. Изходяща мобилност на постдокторанти, специализанти, млади учени, изследователи и учени	Програма Еразъм+ Ключово действие 2: Сътрудничество за иновации и обмен на добри практики, сектор „Висше образование“ Дългосрочни командировки с цел преподаване или обучение³⁵
Допустими бенефициенти/партньори (Изпращаща организация)	Български висши училища Български научни организации с акредитация за провеждане на обучение в образователната и научна степен „доктор“	Всяка участваща организация
Асоциирани партньори (Приемаща организация)	Чуждестранни висши училища, чуждестранни научни организации, чуждестранни специализирани клиники (отнася се само за ЕС)	Участващо висше училище
Допустими участници	Постдокторанти, специализанти, млади учени, изследователи и учени (вкл. докторанти, назначени на трудов договор) от бенефициента/партньора	Университетски преподаватели, работещи в участващите организации
Продължителност	3, 4 или 5 месеца	От 2 до 12 месеца без да се отчита времето за пътуване
Елементи на метода на изчисление, които биха могли да окажат въздействие върху единичните разходи	Чуждестранните преподаватели не трябва да имат постоянно пребиваване в България (за български граждани – настоящ адрес в България)	Изпращащите и приемащите организации трябва да се намират в различни държави, а приемащата държава трябва да е различна от държавата на пребиваване на участника

Следователно **бенефициентите и допустимите участници** (целевата група) по дейност 3.5Б. Изходяща мобилност за обучение, преподаване и научноизследователски дейности на постдокторанти, специализанти, млади учени, изследователи и учени по процедура BG05M2OP001-2.016 „Модернизация на висшите училища“ **са допустими за участие и по дейност Дългосрочни командировки с цел преподаване или обучение** по Програма „Еразъм+“, Ключово действие 2: Сътрудничество за иновации и обмен на добри практики, сектор „Висше образование“. Двете дейности са сходни и няма различни изисквания/елементи на метода за изчисление, които биха могли да окажат въздействие върху единичните разходи.

В съответствие с т. 5.3.3 от Указанията за опростените варианти на разходите на ЕК (EGESIF_14-0017) може да се заключи, че методът на изчисление и съответните единични разходи за **Дългосрочни командировки с цел преподаване или обучение**, използвани по КД2 на Програма „Еразъм+“, може да бъдат прилагани и за дейност 3.5Б. Изходяща мобилност на постдокторанти, специализанти, млади учени, изследователи и учени по процедура BG05M2OP001-2.016 „Модернизация на висшите училища“.

По дейност КД2 на Програма „Еразъм+“ преподавателите, участващи в дългосрочни командировки с цел преподаване или обучение във висшето образование

³⁵ Допълнителни критерии за допустимост за Дългосрочни задания за преподаване или обучение, Еразъм+, Ръководство за програмата 2020, стр. 120.

получават финансова подкрепа за пътуване и индивидуална подкрепа. Финансират се пътните разходи на участниците от тяхното местоживееие до мястото на провеждане на дейността и обратно.

Индивидуална подкрепа се отпуска под формата на единични суми на ден, които покриват издръжката на участниците през периода на изпълнение на дейността и се изчислява на база продължителност на престоя на участника и в зависимост от държавата, където се изпълнява дейността.

4.2.1. Определяне на единичния разход за пътуване при дългосрочна изходяща мобилност на постдокторанти, специализанти, млади учени, изследователи и учени

Допустими разходи за пътуване на участник³⁶

За разстояния между 10 и 99 км: 20 EUR x 1,95583 = **39 лв.**

За разстояния между 100 и 499 км: 180 EUR x 1,95583 = **352 лв.**

За разстояния между 500 и 1999 км: 275 EUR x 1,95583 = **538 лв.**

За разстояния между 2000 и 2999 км: 360 EUR x 1,95583 = **704 лв.**

За разстояния между 3000 и 3999 км: 530 EUR x 1,95583 = **1037 лв.**

За разстояния между 4000 и 7999 км: 820 EUR x 1,95583 = **1604 лв.**

За разстояния от 8000 км или повече: 1500 EUR x 1,95583 = **2934 лв.**

Сумата на допустимите пътни разходи се изчислява въз основа на пропътуваното разстояние от местоживееенето на всеки участник до мястото на провеждане на дейността и обратно. Разстоянията се изчисляват с помощта на поддържания от Европейската комисия калкулатор на разстояния³⁷. За да изчисли сумата на безвъзмездните средства от ЕС за пътуване в двете посоки, кандидатът трябва да посочи разстоянието в едната посока³⁸.

Бенефициентът може да поиска за възстановяване от УО горепосочените **единични разходи за пътуване** при успешно приключила дългосрочна изходяща мобилност в асоциираните партньори на постдокторанти, специализанти, млади учени, изследователи и учени от участващите в проекта български висши училища и научни организации.

³⁶ Еразъм+, Ръководство за програмата 2020, стр. 129.

³⁷ https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/distance-calculator_bg

³⁸ Например, ако лице от Плевен участва в дейност, която се провежда в Хайделберг, кандидатът а) изчислява разстоянието от Плевен до Хайделберг (1387,32 км); б) избира приложимата категория разстояние за пътуване (т.е. между 500 и 1999 км) и в) изчислява безвъзмездните средства от ОП НОИР, предоставени за покриване на пътните разходи на участника от Плевен до Хайделберг и обратно – 538 лв.

Доказателство за проведена дългосрочна изходяща мобилност е издаването на **индивидуален сертификат за участие, подписан от приемащата организация, посочващ името на участника, целта на дейността, както и началната и крайната дата на дейността.**³⁹

4.2.2. Определяне на единичния разход за индивидуална подкрепа при дългосрочна изходяща мобилност на постдокторанти, специализанти, млади учени, изследователи и учени

Индивидуална подкрепа (единична сума на ден, която покрива издръжката на участниците през периода на изпълнение на дейността)⁴⁰

Дългосрочни командировки с цел преподаване или обучение (персонал от бенефициента/партньора е командирован за обучение в асоциираните партньори):

Група 1

До 14-ия ден от изпълнението на дейността – 125 евро на ден

Между 15-ия и 60-ия ден от изпълнението на дейността – 88 евро на ден

От 61-ия ден до изтичането на 12 месеца на мобилността – 63 евро на ден

Група 2

До 14-ия ден от изпълнението на дейността – 110 евро на ден

Между 15-ия и 60-ия ден от изпълнението на дейността – 77 евро на ден

От 61-ия ден до изтичането на 12 месеца на мобилността – 55 евро на ден

Група 3

До 14-ия ден от изпълнението на дейността – 90 евро на ден

Между 15-ия и 60-ия ден от изпълнението на дейността – 63 евро на ден

От 61-ия ден до изтичането на 12 месеца на мобилността – 45 евро на ден

Минималната продължителност на престоя на един член на персонала при петмесечна изходяща мобилност е 152 дни ($5/12 \times 365 = 152$ дни без да се отчитат допълнителни дни за пътуване или 150 дни за дейността и 2 дни за пътуване). При изчисленията ще бъде взета предвид **средна продължителност на престоя от 152 дни.**

³⁹ В съответствие с критериите за избор на операция BG05M2OP001-2.016 „Модернизация на висшите училища“ и Приложение III. Финансови и договорни правила към КД1 – Сътрудничество за иновации и обмен на добри практики на Програма „Еразъм+“

<http://hrdc.bg/ключова-дейност-2/висше-образование/проектна-документация/>

⁴⁰ Еразъм+, Ръководство за програмата 2020, стр. 129, 133.

Единичен разход за индивидуална подкрепа при **5-месечна мобилност** към:

Група 1

$$14 \times 125 \text{ EUR} + 46 \times 88 \text{ EUR} + 92 \times 63 \text{ EUR} = 11\,594 \text{ EUR} \times 1,95583 = \mathbf{22\,676 \text{ лв.}}$$

Група 2

$$14 \times 110 \text{ EUR} + 46 \times 77 \text{ EUR} + 92 \times 55 \text{ EUR} = 10\,142 \text{ EUR} \times 1,95583 = \mathbf{19\,836 \text{ лв.}}$$

Група 3

$$14 \times 90 \text{ EUR} + 46 \times 63 \text{ EUR} + 92 \times 45 \text{ EUR} = 8\,298 \text{ EUR} \times 1,95583 = \mathbf{16\,229 \text{ лв.}}$$

Минималната продължителност на престоя на един член на персонала при четиримесечна изходяща мобилност е 122 дни ($4/12 \times 365 = 122$ дни без да се отчитат допълнителни дни за пътуване или 120 дни за дейността и 2 дни за пътуване). При изчисленията ще бъде взета предвид **средна продължителност на престоя от 122 дни.**

Единичен разход за индивидуална подкрепа при **4-месечна мобилност** към:

Група 1

$$14 \times 125 \text{ EUR} + 46 \times 88 \text{ EUR} + 62 \times 63 \text{ EUR} = 9\,704 \text{ EUR} \times 1,95583 = \mathbf{18\,979 \text{ лв.}}$$

Група 2

$$14 \times 110 \text{ EUR} + 46 \times 77 \text{ EUR} + 62 \times 55 \text{ EUR} = 8\,492 \text{ EUR} \times 1,95583 = \mathbf{16\,609 \text{ лв.}}$$

Група 3

$$14 \times 90 \text{ EUR} + 46 \times 63 \text{ EUR} + 62 \times 45 \text{ EUR} = 6\,948 \text{ EUR} \times 1,95583 = \mathbf{13\,589 \text{ лв.}}$$

Минималната продължителност на престоя на един член на персонала при тримесечна изходяща мобилност е 92 дни ($3/12 \times 365 = 92$ дни без да се отчитат допълнителни дни за пътуване или 90 дни за дейността и 2 дни за пътуване). При изчисленията ще бъде взета предвид **средна продължителност на престоя от 92 дни.**

Единичен разход за индивидуална подкрепа при **3-месечна мобилност** към:

Група 1

$$14 \times 125 \text{ EUR} + 46 \times 88 \text{ EUR} + 32 \times 63 \text{ EUR} = 7\,814 \text{ EUR} \times 1,95583 = \mathbf{15\,283 \text{ лв.}}$$

Група 2

$$14 \times 110 \text{ EUR} + 46 \times 77 \text{ EUR} + 32 \times 55 \text{ EUR} = 6\,842 \text{ EUR} \times 1,95583 = \mathbf{13\,382 \text{ лв.}}$$

Група 3

$$14 \times 90 \text{ EUR} + 46 \times 63 \text{ EUR} + 32 \times 45 \text{ EUR} = 5\,598 \text{ EUR} \times 1,95583 = \mathbf{10\,949 \text{ лв.}}$$

Бенефициентът може да поиска за възстановяване от УО **изчислените по-горе единични разходи за индивидуална подкрепа** при успешно приключила дългосрочна мобилност в асоциираните партньори на членове на персонала на бенефициента или партньора (постдокторанти, специализанти, млади учени, изследователи и учени).

Доказателство за проведена дългосрочна мобилност с цел преподаване е издаването на **индивидуален документ (удостоверение/сертификат) за участие, подписан от приемащата страна, посочващ името на участника, целта на дейността, както и началната и крайната дата на дейността.**⁴¹

Ако потвърденият период на престой е по-дълъг от 92, 122 или 152 дни, допълнителният брой дни се разглежда като период на „нулево финансиране“ (*zero grant*). В случай на прекъсване по време на престоя, периодът на прекъсване не се взема предвид при определяне на индивидуалната подкрепа. В случай на прекратяване от страна на участника на дългосрочната мобилност поради непреодолима сила (форсмажорни обстоятелства), участникът може да получи сумата на безвъзмездните средства, съответстваща на реалната продължителност на периода на мобилност.

5. Изчисляване на единичните разходи за дългосрочна входяща мобилност на преподаватели по Дейност 3.6

Дейност 3.6 предвижда провеждането на входяща мобилност за преподаване с продължителност 3, 4 или 5 месеца с цел привличане на чуждестранни преподаватели.

Изчисленията на единичните разходи за входяща мобилност на преподаватели се извършат в съответствие с член 67, параграф 5, буква б) от Регламент (ЕС) № 1303/2013, т.е. в съответствие с правилата за прилагането на съответни таблици за **разходите за единица продукт, прилагани в други политики на Съюза за подобен тип операция и бенефициер**. За база на изчисленията се използват единичните разходи⁴², прилагани от Центъра за развитие на човешките ресурси (национална

⁴¹ В съответствие с критериите за избор на операция BG05M2OP001-2.016 „Модернизация на висшите училища“ и Приложение III. Финансови и договорни правила към КД2 – Сътрудничество за иновации и обмен на добри практики на Програма „Еразъм+“

<http://hrdc.bg/ключова-дейност-2/висше-образование/проектна-документация/>

⁴² Национални покани за кандидатстване по КД1, КД2 и КД3 на Програма „Еразъм+“, 2020 г.

<http://hrdc.bg/news/%D0%BD%D0%B0%D1%86%D0%B8%D0%BE%D0%BD%D0%B0%BB%D0%BD%D0%B8-%D0%BF%D0%BE%D0%BA%D0%B0%D0%BD%D0%B8-%D0%B7%D0%B0-%D0%BA%D0%B0%D0%BD%D0%B4%D0%B8%D0%B4%D0%B0%D1%82%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%B5-4/>

агенция по програма Еразъм+), при изпълнението на сходни операции по програма Еразъм+. Сумите в евро се преизчисляват в левове чрез умножаване с 1,95583 (фиксиран курс на българския лев към еврото). Получената сума в левове се закръглява към най-близкото цяло число по общото аритметично правило.

Една от дейностите⁴³ по КД2 на програма Еразъм+ е свързана с организиране на транснационални дейности за **обучение, преподаване и учене** на отделни лица. Дългосрочните задания за преподаване или обучение (наричани още **Дългосрочни командировки с цел преподаване или обучение**) са посочени като дейност от особена важност за сектор „Висше образование“. Допустими участници са университетските преподаватели, а продължителността на дейността е от 2 до 12 месеца.

Целта на дейност **Командировки за преподаване и обучение (от 2 до 12 месеца)**⁴⁴ е укрепване на сътрудничеството между организациите, участващи в дадено стратегическо партньорство. Тази дейност дава възможност на представителите на персонала да развият своите познания и разбиране за европейските системи за образование и обучение и им помага да обменят и усвоят професионални компетентности, методи и практики.

Тази дейност позволява на преподавателите в областта на висшето образование, работещи в образователни институции, участващи в стратегическо партньорство, да прекарат **от 2 до 12 месеца в командировка с цел преподаване и обучение в чужбина**, преподавайки в партньорска институция или включвайки се в професионални дейности, които са свързани с тяхната експертна област в друга партньорска организация. Дейността може да се състои в изпълнение на работа в образователна институция, участие в структурирани курсове или семинари и т.н.

Изпращащата организация следва да осигури честна, прозрачна и открита процедура за подбор, да подготви съдържанието на дейността заедно с участника и да осигури вътрешно и, доколкото е възможно, външно признаване на този дългосрочен период на мобилност в чужбина.

По отношение на командировките за преподаване и обучение във висшето образование са допустими следните видове изпращащи и приемащи организации:

⁴³ Ключово действие 2: Сътрудничество за иновации и обмен на добри практики, виж стр. 116-120 от Еразъм + Ръководство за програмата 2020, https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/sites/erasmusplus2/files/erasmus_programme_guide_2020_v2_bg.pdf

⁴⁴ Командировки за преподаване и обучение (от 2 до 12 месеца), Еразъм+, Ръководство за програмата 2020, стр. 335.

- Що се отнася до **дългосрочната мобилност на персонал с цел преподаване**, изпращаща организация може да бъде всяка участваща организация, но приемаща организация може да е само участващо висше училище.

- Що се отнася до **дългосрочната мобилност на персонал с цел да се получи обучение**, изпращащата организация трябва да е участващо висше училище, а приемаща организация може да е всяка участваща организация.

- Изпращащите и приемащите организации трябва да се намират в различни държави, а приемащата държава трябва да е различна от държавата на пребиваване на участника.

Организациите, участващи в стратегическо партньорство, работят заедно за подготовката на споразумения за мобилност, за признаване на извършената работа в партньорската организация в чужбина и за укрепване на европейското измерение в областта на образованието и обучението. Освен това тази дейност следва да носи ценен международен опит за лицата, участващи в организацията и изпълнението на дейността за мобилност, както в изпращащата, така и в приемащата организация.

Разгледаната дейност по КД2 **Дългосрочни командировки с цел преподаване или обучение** е сходна по съдържание, участници и цели с дейност **3.6. Провеждане на входяща мобилност за преподаватели (с продължителност 3, 4 или 5 месеца)** по процедура BG05M2OP001-2.016 „Модернизация на висшите училища“, което се потвърждава от следната сравнителна таблица:

	BG05M2OP001-2.016 „Модернизация на висшите училища“ Дейност 3.6. Провеждане на входяща мобилност за преподаватели	Програма Еразъм+ Ключово действие 2: Сътрудничество за иновации и обмен на добри практики, сектор „Висше образование“ Дългосрочни командировки с цел преподаване или обучение⁴⁵
Асоциирани партньори (Изпращаща организация)	Чуждестранни висши училища, чуждестранни научни организации, чуждестранни специализирани клиники (отнася се само за ЕС)	Всяка участваща организация
Допустими бенефициенти/партньори (Приемаща организация)	Български висши училища	Участващо висше училище
Допустими участници	Чуждестранни преподаватели	Университетски преподаватели, работещи в участващите организации

⁴⁵ Допълнителни критерии за допустимост за Дългосрочни задания за преподаване или обучение, Еразъм+, Ръководство за програмата 2020, стр. 120.

Продължителност	3, 4 или 5 месеца Преподавателската дейност трябва да включва най-малко: - 90 часа преподаване при 3-месечна мобилност; - 120 часа преподаване при 4-месечна мобилност; - 150 часа преподаване при 5-месечна мобилност. За поканени служители от предприятия няма изискване за минимален брой преподавателски часове.	От 2 до 12 месеца без да се отчита времето за пътуване
Елементи на метода на изчисление, които биха могли да окажат въздействие върху единичните разходи	Чуждестранните преподаватели не трябва да имат постоянно пребиваване в България (за български граждани – настоящ адрес в България)	Изпращащите и приемащите организации трябва да се намират в различни държави, а приемащата държава трябва да е различна от държавата на пребиваване на участника

Следователно **бенефициентите и допустимите участници** (целевата група) по дейност 3.6. Провеждане на входяща мобилност за преподаватели по процедура BG05M2OP001-2.016 „Модернизация на висшите училища“ **са допустими за участие и по дейност Дългосрочни командировки с цел преподаване или обучение** по Програма „Еразъм+“, Ключово действие 2: Сътрудничество за иновации и обмен на добри практики, сектор „Висше образование“. Двете дейности са сходни и няма различни изисквания/елементи на метода за изчисление, които биха могли да окажат въздействие върху единичните разходи.

В съответствие с т. 5.3.3 от Указанията за опростените варианти на разходите на ЕК (EGESIF_14-0017) може да се заключи, че съществуващият метод на изчисление и съответните единични разходи за **Дългосрочни командировки с цел преподаване или обучение**, използвани по КД2 на Програма „Еразъм+“, може да бъдат прилагани и за дейност 3.6. Провеждане на входяща мобилност за преподаватели по процедура BG05M2OP001-2.016 „Модернизация на висшите училища“.

По дейност КД2 на Програма „Еразъм+“ университетските преподаватели, участващи в дългосрочни командировки с цел преподаване или обучение във висшето образование получават финансова подкрепа за пътуване и индивидуална подкрепа. Финансират се пътните разходи на участниците от тяхното местоживее до мястото на провеждане на дейността и обратно.

Индивидуална подкрепа се отпуска под формата на единични суми на ден, които покриват издръжката на участниците през периода на изпълнение на дейността и се изчислява на база продължителност на престоя на участника и в зависимост от държавата, където се изпълнява дейността.

5.1. Определяне на единичния разход за пътуване при дългосрочна входяща мобилност за преподаватели

Допустими разходи за пътуване на участник⁴⁶

За разстояния между **10 и 99 км**: 20 EUR x 1,95583 = **39 лв.**

За разстояния между **100 и 499 км**: 180 EUR x 1,95583 = **352 лв.**

За разстояния между **500 и 1999 км**: 275 EUR x 1,95583 = **538 лв.**

За разстояния между **2000 и 2999 км**: 360 EUR x 1,95583 = **704 лв.**

За разстояния между **3000 и 3999 км**: 530 EUR x 1,95583 = **1037 лв.**

За разстояния между **4000 и 7999 км**: 820 EUR x 1,95583 = **1604 лв.**

За разстояния от **8000 км** или повече: 1500 EUR x 1,95583 = **2934 лв.**

Сумата на допустимите пътни разходи се изчислява въз основа на пропътуваното разстояние от местоживеенето на всеки участник до мястото на провеждане на дейността и обратно. Разстоянията се изчисляват с помощта на поддържания от Европейската комисия калкулатор на разстояния⁴⁷. За да изчисли сумата на безвъзмездните средства от ЕС за пътуване в двете посоки, кандидатът трябва да посочи разстоянието в едната посока⁴⁸.

Бенефициентът може да поиска за възстановяване от УО горепосочените **единични разходи за пътуване** при успешно приключила дългосрочна входяща мобилност на преподаватели от ЕС в български висши училища.

Доказателство за проведена дългосрочна входяща мобилност е издаването на **индивидуален сертификат за участие, подписан от приемащата организация, посочващ името на участника, целта на дейността, както и началната и крайната дата на дейността.**⁴⁹

⁴⁶ Еразъм+, Ръководство за програмата 2020, стр. 129.

⁴⁷ https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/distance-calculator_bg

⁴⁸ Например, ако лице от Упсала, Швеция, участва в дейност, която се провежда в Пловдив, кандидатът а) изчислява разстоянието от Мюнхен до Пловдив (2029,16 км); б) избира приложимата категория разстояние за пътуване (т.е. между 2000 и 2999 км) и в) изчислява безвъзмездните средства от ОП НОИР, предоставени за покриване на пътните разходи на участника от Упсала до Пловдив и обратно (704 лв.)

⁴⁹ В съответствие с критериите за избор на операция BG05M2OP001-2.016 „Модернизация на висшите училища“ и Приложение III. Финансови и договорни правила към КД1 – Сътрудничество за иновации и обмен на добри практики на Програма „Еразъм+“

<http://hrdc.bg/ключова-дейност-2/висше-образование/проектна-документация/>

5.2. Определяне на единичния разход за индивидуална подкрепа при дългосрочна входяща мобилност за преподаватели

Индивидуална подкрепа (единична сума на ден, която покрива издръжката на участниците през периода на изпълнение на дейността)⁵⁰

Дългосрочни командировки с цел преподаване или обучение (преподаватели от асоциираните партньори са командировани за преподаване в България):

До 14-ия ден от изпълнението на дейността – **90 евро на ден**

Между 15-ия и 60-ия ден от изпълнението на дейността – **63 евро на ден**

От 61-ия ден до изтичането на 12 месеца на мобилността – **45 евро на ден**

Минималната продължителност на престоя на един преподавател при петмесечна входяща мобилност е 152 дни ($5/12 \times 365 = 152$ дни без да се отчитат допълнителни дни за пътуване или 150 дни за дейността и 2 дни за пътуване). При изчисленията ще бъде взета предвид **средна продължителност на престоя от 152 дни.**

Единичният разход за индивидуална подкрепа при **5-месечна мобилност** е:

$$14 \times 90 \text{ EUR} + 46 \times 63 \text{ EUR} + 92 \times 45 \text{ EUR} = 8\,298 \text{ EUR} \times 1,95583 = \mathbf{16\,229 \text{ лв.}}$$

Минималната продължителност на престоя на един преподавател при четиримесечна входяща мобилност е 122 дни ($4/12 \times 365 = 122$ дни без да се отчитат допълнителни дни за пътуване или 120 дни за дейността и 2 дни за пътуване). При изчисленията ще бъде взета предвид **средна продължителност на престоя от 122 дни.**

Единичният разход за индивидуална подкрепа при **4-месечна мобилност** е:

$$14 \times 90 \text{ EUR} + 46 \times 63 \text{ EUR} + 62 \times 45 \text{ EUR} = 6\,948 \text{ EUR} \times 1,95583 = \mathbf{13\,589 \text{ лв.}}$$

Минималната продължителност на престоя на един преподавател при тримесечна входяща мобилност е 92 дни ($3/12 \times 365 = 92$ дни без да се отчитат допълнителни дни за пътуване или 90 дни за дейността и 2 дни за пътуване). При изчисленията ще бъде взета предвид **средна продължителност на престоя от 92 дни.**

Единичният разход за индивидуална подкрепа при **3-месечна мобилност** е:

$$14 \times 90 \text{ EUR} + 46 \times 63 \text{ EUR} + 32 \times 45 \text{ EUR} = 5\,598 \text{ EUR} \times 1,95583 = \mathbf{10\,949 \text{ лв.}}$$

⁵⁰ Еразъм+, Ръководство за програмата 2020, стр. 129, 133.

Бенефициентът може да поиска за възстановяване от УО **изчислените по-горе единични разходи за индивидуална подкрепа** при успешно приключила дългосрочна мобилност на преподаватели от асоциираните партньори в България.

Доказателство за проведена дългосрочна мобилност с цел преподаване е издаването на **индивидуален документ (удостоверение/сертификат) за участие, подписан от приемащата страна, посочващ името на участника, целта на дейността, както и началната и крайната дата на дейността.**⁵¹

Ако потвърденият период на престой е по-дълъг от 92, 122 или 152 дни, допълнителният брой дни се разглежда като период на „нулево финансиране“ (*zero grant*). В случай на прекъсване по време на престоя, периодът на прекъсване не се взема предвид при определяне на индивидуалната подкрепа. В случай на прекратяване от страна на участника на дългосрочната мобилност поради непреодолима сила (форсмажорни обстоятелства), участникът може да получи сумата на безвъзмездните средства, съответстваща на реалната продължителност на периода на мобилност.

6. Одитна следа

Одитна следа:

- използваната методика за определяне на стойността на стандартния размер на даден единичен разход трябва да бъде документирана и съхранявана;
- в документа, установяващ условията за предоставяне на подкрепа, трябва да бъде ясно определена стандартната таблица за единичните разходи и факторите, които трябва да бъдат изпълнени, за да бъде извършено плащането;
- доказателство за успешно приключило обучение на преподаватели (удостоверение/сертификат);
- доказателство от чуждестранен асоцииран партньор за успешно приключила специализация (удостоверение/сертификат);
- доказателство от чуждестранно висше училище/чуждестранен асоцииран партньор за успешно приключила изходяща мобилност (удостоверение/сертификат);

⁵¹ В съответствие с критериите за избор на операция BG05M2OP001-2.016 „Модернизация на висшите училища“ и Приложение III. Финансови и договорни правила към КД2 – Сътрудничество за иновации и обмен на добри практики на Програма „Еразъм+“

<http://hrdc.bg/ключова-дейност-2/висше-образование/проектна-документация/>

- доказателство от българско висше училище за успешно приключила входяща мобилност (удостоверение/сертификат);
- доказателство от българско висше училище за признаване на придобитите кредити от студентите при мобилност (академична справка/друг документ);
- ако има изискване целевата група да отговаря на определен профил, трябва да се проверява допустимостта на участниците.

Прилагане на финансиране с единна ставка за преките разходи за персонал и за разходите за организация и управление

Общ принцип: специфични категории допустими разходи, които предварително ясно са определени, се изчисляват чрез прилагането на предварително фиксиран процент към една или няколко други категории допустими разходи.

При съпоставянето на системи за финансиране с единни ставки винаги трябва да се сравняват всички елементи на метода, а не само ставките:

- *категиорите допустими разходи, на чиято база следва да се прилага ставката за изчисляване на допустимите суми*
- *самата единна ставка,*
- *категиорите допустими разходи, изчислени с единната ставка,*
- *ако е уместно, категиорите допустими разходи, за които единната ставка не се прилага и които не се изчисляват с единна ставка.*

В съответствие с чл. 68а, параграф 1 от Регламент (ЕС) №1303/2013 г. се определя единна ставка за преките разходи за персонал⁵², които се изчисляват чрез прилагане на **единна ставка от 20 %** към преките допустими разходи, различни от разходите за персонал по проекта.

Единната ставка за **преките разходи за персонал** се прилага спрямо:

- разходите за материални и нематериални активи (група дейности 1);
- разходите за провеждане на група дейности 2 (без разходите за възнаграждения на споделените преподаватели);
- разходите за провеждане на група дейности 3.

⁵² За целите на настоящата операция „преки разходи за персонал“ са разходите за възнаграждения, включително в резултат на които се реализира интелектуален продукт, като например: разходи за възнаграждения на специалисти от практиката за осъществяване на преподавателска дейност; разходи за разработване и въвеждане на нови учебни програми; разходи за разработване на дигитално образователно съдържание, разходи за осъществяване на преподавателска дейност в партниращите висши училища (споделяне на преподаватели) и др., които са посочени в Условието за кандидатстване.

В съответствие с чл. 8, ал. 2 от ПМС № 189/2016 г. и Методиката⁵³ за определяне на единна ставка за финансиране на дейностите за организация и управление при процедури за конкурентен подбор и директно предоставяне по приоритетни оси 2 и 3 на ОП НОИР чрез прилагане на Националната методология, приета с Решение на МС № 253 от 3 май 2017 г., е определена **единна ставка** за изчисляване на разходите за организация и управление на проекта, както следва:

При БФП от 800 000 до 1 000 000 лв. – 11 %

При БФП от 1 000 001 до 5 000 000 лв. – 10 %

Единната ставка за разходите за организация и управление (вкл. разходите за информация и комуникация) се прилага спрямо преките разходи за провеждане на група дейности 1, група дейности 2 и група дейности 3.

Одитна следа:

<p>Категория допустими разходи, на чиято база следва да се прилага ставката за изчисляване на допустимите суми</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Преки разходи за група дейности 1 – разходи за персонал – единна ставка 20 % от другите преки разходи, различни от разходите за персонал; ✓ Преки разходи за група дейности 1, разходи за материални и нематериални активи – действително извършени разходи (до 25 % от допустимите преки разходи по проекта); ✓ Преки разходи за обучения на преподаватели в България по дейност 2.1 – единични разходи; ✓ Преки разходи за краткосрочни специализации по дейност 2.2 – единични разходи; ✓ Преки разходи за мултиплициране на резултатите от проведените краткосрочни специализации по дейност 2.3 – разходи за персонал – единна ставка 20 % от другите преки разходи, различни от разходите за персонал; ✓ Преки разходи за кариерно консултиране и ориентиране на студенти по дейност 3.1 – действително извършени разходи; ✓ Преки разходи за създаване на мрежи от кариерни центрове по дейност 3.2 – действително извършени разходи; ✓ Преки разходи за обучения на студенти за развитие на предприемачески умения, презентационни умения и дигитална креативност по дейност 3.3 – единични разходи;
--	---

⁵³ Утвърдена от Ръководителя на УО на ОП НОИР и публикувана на сайта на УО на 02.03.2020 г.
<http://opnoir.bg/?go=page&pageId=139>

	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Преки разходи за развитие на меки умения, за разработване на лични професионални планове за реализация, за придобиване на граждански и обществени компетентности, за търсене на работа, организиране на презентационни събития, състезания, интервюта, дискусии и др. за осъществяване на връзка между студенти и работодатели по дейност 3.4 – единични разходи за обученията; действително извършени разходи за организиране на събития; ✓ Преки разходи за изходяща мобилност на студенти, докторанти, постдокторанти, специализанти, млади учени, изследователи и учени по дейност 3.5 – единични разходи; ✓ Преки разходи за входяща мобилност за преподаване по дейност 3.6 – единични разходи. <p>Трябва да се гарантира, че в тези разходи не се включват никакви разходи за организация и управление (не се плаща на персонал, свързан с администрирането на проекта; не се плаща за публичност). Няма двойно деклариране на една и съща позиция разход: като „базови“ разходи (изчислени въз основа на единични разходи) и като „изчислени“ разходи (включени в единната ставка)</p>
Единна ставка	<p>Препратка към избрания метод за единната ставка и при прилагане на чл. 67, параграф 5, буква а) от Регламент 1303/2013 на нивото на управляващия орган, трябва да се съхранява документът, доказващ метода на изчисление</p>
Категориите допустими разходи, които ще се изчисляват с единна ставка	<p>Преки разходи за персонал – не е необходима обосновка, тъй като преките разходи за операцията не включват обществени поръчки за строителство, надвишаващи стойността на прага, определен в член 4, буква а) от Директива 2014/24/ЕС.</p> <p>Разходи за организация и управление – не е необходима обосновка.</p>